

ร่างบันทึกการประชุม
โครงการสิทธิจากเรือผู้ฝั่งของไอแอลโอ
การประชุมคณะกรรมการอำนวยการโครงการครั้งที่ 5
วันศุกร์ที่ 8 กันยายน พศ 2560 เวลา 14.00-17.00 น. ณ กระทรวงแรงงาน

มติและประเด็นหารือ

- ที่ประชุมรับรองบันทึกการประชุมคณะกรรมการอำนวยการฯ ครั้งที่ 4
- ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าการดำเนินโครงการฯภายใต้วัตถุประสงค์ทั้งสี่ข้อ
- วัตถุประสงค์ที่ 1) ความคืบหน้าด้านนโยบายและกรอบกฎหมายและการให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับที่ 29 และ 188 ซึ่งต้องดำเนินการและรับฟังความคิดเห็นมากขึ้น
- วัตถุประสงค์ที่ 2) การจัดฝึกอบรมโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานให้กับพนักงานผู้ตรวจบนเรือประมงและในโรงงานแปรรูปอาหารทะเลจำเป็นต้องมีการวางแผนระยะยาวเพื่อพัฒนาหลักสูตรมาตรฐานสำหรับผู้ตรวจแรงงานและคู่มือฝึกอบรมที่ทันสมัย
- วัตถุประสงค์ที่ 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมแนวปฏิบัติที่ดีด้านแรงงาน (GLP) ที่งาน Thai Fex ประสบความสำเร็จด้วยดี ความร่วมมือระหว่างสมาคมอุตสาหกรรมทูนาไทย-สมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทยกับไอแอลโอเริ่มดำเนินการ แผนงานแนวปฏิบัติที่ดีด้านแรงงานจำเป็นต้องมีความตระหนักรู้และได้รับความยอมรับมากขึ้นจากผู้ซื้อ
- วัตถุประสงค์ที่ 4) ภาคิประชาสังคม โดยมูลนิธิรศส. สเตลล่ามาริส รัักษ์ไทย อ็อกซ์แฟม มูลนิธิการศึกษาเพื่อการพัฒนา มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา รายงานความคืบหน้าการดำเนินกิจกรรมล่าสุด ควรมีการจัดการดูแลโดยเร่งด่วนและทันทีในทุกกรณีที่แรงงานได้รับผลกระทบและจำเป็นต้องมีการร่วมงานใกล้ชิดมากขึ้นระหว่างรัฐและภาคประชาสังคม
- ความคืบหน้าของงานศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองค่าจ้าง โดยใช้ระบบการจ่ายค่าจ้างผ่านธนาคารและประสิทธิภาพของช่องทางการนำเข้าแรงงานตามบันทึกความเข้าใจ (MoU) กับประเทศเพื่อนบ้าน มีประเด็นปัญหาหลากหลายจากข้อค้นพบในงานศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่ต้องให้ความสำคัญและสะท้อนผลการศึกษาในงานสำรวจขั้นสุดท้าย
- ที่ประชุมรับรองกรอบการติดตามและประเมินผล
- มีการวางแผนเปิดตัวแนะนำเว็บไซต์ของโครงการ shiptoshorerights.org ในเร็ว ๆ นี้และมีการจัดทำข้อมูลเผยแพร่เป็นภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน

- ที่ประชุมรับทราบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและรายจ่ายผูกพันรวมกันมีสัดส่วนราวร้อยละ 34.14 ของงบประมาณปี 2559-2662
- การประชุมคณะกรรมการอำนวยการฯ ครั้งที่ 6 จะจัดขึ้นในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ 2561

วาระที่ 1 ประธานร่วมกล่าวต้อนรับ

ม.ล.ปยุตตริก สมิติ ปลัดกระทรวงแรงงานและนางลุยซา ราเกอร์ อุปทูตของคณะผู้แทนสหภาพยุโรป ร่วมเป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการฯ ครั้งที่ 5 และกล่าวถึงความคืบหน้าของกิจกรรมต่างๆ ภายใต้วัตถุประสงค์ทั้งสี่ข้อและร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

วาระที่ 2 สรุปมติการประชุมและบันทึกการประชุมคณะกรรมการอำนวยการฯ ครั้งที่ 4

คุณสุภาวดี โชติคุณุณ ผู้ประสานงานโครงการฯ ของไอแอลโอ รายงานประเด็นหารือสำคัญและมติจากการประชุมครั้งที่ 4 ที่ประชุมรับทราบรายงานจากคณะทำงาน 1 และ 2 และความคืบหน้าการดำเนินงานอุปสรรคในการดำเนินงาน และการปรับเปลี่ยนที่สำคัญของแผนงานภายใต้วัตถุประสงค์ทั้งสี่ข้อ คณะกรรมการอำนวยการฯ เห็นชอบกับหัวข้อที่เสนอเรื่องงานศึกษาและรับทราบผลจากงานวิจัยข้อมูลพื้นฐานที่นำเสนอโดย Rapid Asia ตลอดจนความสำคัญของการผนวกประเด็นเพศหญิงและชายเข้าไปในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ที่ประชุมรับทราบรายงานทางการเงินของค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปแล้วและค่าใช้จ่ายผูกพันรวมกันมีสัดส่วนราวร้อยละ 27 ของงบประมาณโครงการทั้งหมด

มติที่ประชุม: ที่ประชุมรับทราบกิจกรรมสำคัญที่กำลังจะมีขึ้นและปฏิทินการประชุม

วาระ 3.1 รายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับวัตถุประสงค์โครงการ: ความคืบหน้าในการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรค เกริ่นนำโดยประธานร่วมของคณะทำงานและรายงานรายละเอียดกิจกรรมโดยไอแอลโอ

วัตถุประสงค์ 1: กรอบกฎหมาย นโยบาย และการกำกับดูแล

คุณวิไลวรรณ โกยแก้วพริ้ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ กระทรวงแรงงาน รายงานการดำเนินการต่างๆ ของกระทรวงแรงงานเพื่อการให้สัตยาบันพิธีสาร P29 และอนุสัญญา C188 ในส่วนของพิธีสาร P29 กระทรวงแรงงานได้จัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยการบังคับใช้แรงงานบนฐานการวิเคราะห์ช่องว่างทางกฎหมายของ P29 และนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาการให้สัตยาบัน คณะกรรมการดังกล่าวมีความเห็นในหลายประเด็น เช่น คำนิยามของแรงงานบังคับเมื่อเทียบกับการค้ามนุษย์ และความเหลื่อมซ้อนที่อาจมีกับพ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ซึ่งอาจสร้างปัญหายุ่งยากในการบังคับใช้กฎหมาย กระทรวงแรงงานได้ขอความสนับสนุนจากไอแอลโอให้จัดทำกรณีศึกษาเกี่ยวกับ

แรงงานบังคับในประเทศไทย คาดว่าร่างกรณีศึกษาดังกล่าวจะเสร็จสิ้นภายในสิ้นปีนี้ ในส่วนอนุสัญญา C188 คณะกรรมการพิจารณาการให้สัตยาบันได้ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนกฎหมายต่างๆ ให้สอดคล้องกับ C188 กระทรวงแรงงานจะจัดตั้งคณะกรรมการร่างเกี่ยวกับ C188 จัดการรับฟังความคิดเห็น ไตรภาคี และขอร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับ C188

คุณเจสัน จัดด์ เจ้าหน้าที่วิชาการอาวุโสของไอแอลโอ รายงานความคืบหน้าภายใต้วัตถุประสงค์ 1 ดังนี้:

- จะมีการเผยแพร่รายงานข้อค้นพบงานวิจัยข้อมูลพื้นฐานในเดือนตุลาคม
- กรณีศึกษาเกี่ยวกับการระบุชี้ตัวและดำเนินคดีการบังคับใช้แรงงานอยู่ในระหว่างการจัดทำ
- การมาเยือนพิเศษของผู้ตรวจแรงงานนิวซีแลนด์ที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาระบบการตรวจในทะเล พร้อมด้วยการศึกษาเปรียบเทียบจากนิวซีแลนด์สำหรับการประยุกต์ใช้ในประเทศไทย
- งานศึกษาของที่ปรึกษาออสเตรเลียเกี่ยวกับประสิทธิภาพของช่องทางการนำเข้าแรงงานบันทึกความเข้าใจและพลวัตรของตลาดแรงงานกำลังอยู่ในระหว่างการมอบหมายให้ดำเนินการ

การหารือในที่ประชุม

- สมาคมการประมงนอกน่านน้ำไทยเน้นความจำเป็นที่จะต้องชะลอการแก้ไขกฎหมายตาม C188 เพื่อให้เหมาะสมกับอุตสาหกรรมประมงท้องถิ่นในประเทศไทยเนื่องจากคนทำงานประมงจำนวนมากยังขาดความรู้ ควรมีการระบุระยะเวลาผ่อนผันใน c188 เพื่อให้มีเวลาพิจารณาและจัดการแก้ไขตามบทวิเคราะห์ช่องว่างทางกฎหมาย
- คณะกรรมการอำนวยการฯ เข้าใจสภาพของสมาคมการประมงนอกน่านน้ำไทยและการละเมิดสิทธิคนงานมีอัตราโทษสูงสำหรับเจ้าของเรือ จำเป็นต้องมีการประเมินผลกระทบของกฎหมายเพิ่มเติมก่อนการให้สัตยาบันอนุสัญญานับใหม่

วัตถุประสงค์ 2: การบังคับใช้กฎหมาย/การตรวจแรงงานในอุตสาหกรรมประมงและแปรรูปอาหารทะเล

คุณสมบุญ ตรีศิลานันท์ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน รายงานว่า กสร. และ ไอแอลโอ ร่วมกันจัดการฝึกอบรมผู้ตรวจแรงงาน โดยมีสำนักงานกฎหมาย เอส อาร์ (SR) เข้าร่วมด้วย ทั้งหมดสามครั้งที่กรุงเทพฯ สงขลา และภูเก็ต เนื้อหาการอบรมประกอบด้วย การตรวจแรงงาน ขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมายและการประเมินผลการอบรม กสร. จะวางแผนการอบรมเพิ่มเติม

ในเรื่องการเขียนคำสั่ง แต่จะปรับหลักสูตรการอบรมใหม่หลังจากรับฟังความคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ก็มีการจัดอบรมล่ำมให้กับเจ้าหน้าที่ที่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออกและสำนักงานประจำจังหวัดสองครั้ง และการจัดอบรมครั้งที่สามได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากไอแอลโอ สปมผ.ได้มอบหมายให้กสร.มีบทบาทนำในการตรวจในโรงงานแปรรูปอาหารทะเลเนื่องจากการละเมิดในสถานประกอบกิจการมีจำนวนลดลง กระทรวงแรงงานได้ของงบประมาณ 7 ล้านบาทเพื่อจัดสรรให้กับระดับจังหวัดที่ดูแลโดยผู้ว่าราชการจังหวัดพร้อมด้วยตัวแทนกองทัพเรือและภาคีที่เกี่ยวข้องตามโควต้าที่ได้รับจัดสรรของแต่ละภาคส่วน

คุณเจสัน จัดด์ เจ้าหน้าที่วิชาการอาวุโสของไอแอลโอ รายงานความคืบหน้าภายใต้วัตถุประสงค์ 2 ดังนี้:

- การให้ความสนับสนุนช่วยเหลือการวางแผนการอบรมเจ้าหน้าที่ปี 2561 ของกสร. และการวิเคราะห์ระบบการรวบรวมและจัดการข้อมูลการตรวจแรงงานในภาคการประมง/แปรรูปอาหารทะเล
- ทบทวนปรับปรุงเครื่องมือและการฝึกอบรมการตรวจแรงงานที่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก และโรงงานแปรรูปอาหารทะเล
- จัดอบรมเทคนิคการตรวจแรงงานสามครั้ง
- งานศึกษาวิจัยการจ่ายค่าจ้างคนงานประมงด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นหรือที่สำคัญมีดังต่อไปนี้:

- กรมประมงแสดงข้อกังวลเรื่องการตรวจ 100% ซึ่งเจ้าหน้าที่จำนวนจำกัดตามศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออกเพื่อที่จะประเมินความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมและทำการตรวจได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะต้องมีการวางแผนที่ดีกว่าเดิมร่วมกับกสร. ในช่วงเปลี่ยนผ่านนี้ และกสร.ต้องชี้แจงทิศทางและแนวปฏิบัติในการตรวจแรงงาน กสร.ตอบว่าในส่วนของโรงงานแปรรูปอาหารทะเลต้องมีแผนเรื่องการทบทวนแผนจากภาคีที่เกี่ยวข้อง และให้สปมผ.เห็นชอบกับขั้นตอนปฏิบัติและแผน
- สเตลล่า มาร์ิส ขอแนวทางสำหรับการตรวจเรือที่เปลี่ยนธงชาติไทยเป็นธงต่างชาติ ซึ่งผู้ตรวจแรงงานไม่สามารถตรวจเรือที่ติดธงต่างชาติได้ กรมประมงอธิบายว่ากสร.สามารถดำเนินการตรวจเรือต่างชาติที่มีนายจ้างเป็นคนไทยได้ อย่างไรก็ตาม เรือต่างชาติที่มีลูกเรือต่างชาติที่เข้ามาในน่านน้ำไทยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐเจ้าท่า ไอแอลโอเพิ่มเติมว่าภายใต้ C188 ผู้ตรวจแรงงานสามารถตรวจเรือต่างชาติในน่านน้ำไทยได้ สหภาพยุโรปถามว่ามีแผนระยะยาวและประเภทของการตรวจที่กำหนดสำหรับเรือติดธงต่างชาติหรือไม่

- ประธานร่วมคณะกรรมการอำนาจการฯ ขอบคุณไอแอลโอ/กสร.ที่ได้จัดการฝึกอบรมการตรวจแรงงานสามครั้ง แต่ก็เสนอแนะให้มีการพัฒนาหลักสูตรระดับประเทศจากหลักสูตรที่มีอยู่ภายใต้โครงการ Triangle และควรเพิ่มเรื่องตัวชี้วัดการบังคับใช้แรงงานเข้าไปด้วย
- กสร.เพิ่มเติมว่าศพ.มีระบบใหม่ในการประเมินความเสี่ยงโดยใช้สี่เป็นสัญลักษณ์ที่จะใช้เชิงเขียวสำหรับเรือที่มีความเสี่ยงน้อย และกำหนดกฎระเบียบในการตรวจโดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงในบริเวณชายแดนภาคใต้
- ไอแอลโอกำลังเริ่มการศึกษาระบบการจ่ายค่าจ้างผ่านธนาคารที่จะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองค่าจ้างได้ ที่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก กรมประมงจะคุ้มครองเรื่องค่าจ้าง แต่การบังคับให้มีการจ่ายค่าจ้างผ่านธนาคารอาจเป็นเรื่องยากเพราะขึ้นกับการตกลงระหว่างคนงานและนายจ้าง

วัตถุประสงค์ 3: การปฏิบัติสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานและสิทธิในสถานที่ทำงาน (GLP)

คุณเจสัน จัคค์ เจ้าหน้าที่วิชาการอาวุโสของไอแอลโอ ทำหน้าที่แทนผู้อำนวยการสภาองค์กรการนายจ้างแห่งประเทศไทยที่ไม่สามารถมาร่วมประชุมได้ โดยรายงานความคืบหน้าภายใต้วัตถุประสงค์ 3 ดังนี้

- กิจกรรมส่งเสริมแนวปฏิบัติที่ดีด้านแรงงานที่งาน ThaiTex ได้รับคำมั่นจากสมาคมอุตสาหกรรมและองค์กรประชาสังคมที่จะยึดตามหลักการ GLP ใหม่
- หารือกับสมาคมอุตสาหกรรมทูน่าไทยและสมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทยเรื่องแผนงานร่วม GLP ที่มีทั้งการฝึกอบรม การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ซื้อและองค์กรประชาสังคมเกี่ยวกับกลไกการปฏิบัติที่สอดคล้อง และการเพิ่มความตระหนักรับรู้เกี่ยวกับ GLP มากขึ้น
- สร้างการมีส่วนร่วมของผู้ซื้อต่อไปที่งาน GLP ThaiTex และ Seaweb ที่ซีแอตเติล

ประเด็นหารือในที่ประชุม

- สมาคมการประมงนอกน่านน้ำไทยกล่าวว่ากรณีที่เรือประมงไทยในช่วงสองปีที่ผ่านมาไม่ได้ทำการประมงนอกน่านน้ำไทยเนื่องจากกฎระเบียบข้อบังคับที่เข้มงวด เช่น การติดตั้งระบบติดตามเรือและการติดตามเรือในเวลาจริง ส่งผลต่อคนทำงานประมงเป็นอย่างมาก
- สมาคมอุตสาหกรรมทูน่าไทยย้ำว่าสมาคมฯ ให้ความสำคัญกับ GLP เป็นอย่างมาก GLP ยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในหมู่ผู้ซื้อ แต่ส่งผลต่อการรับรู้ของผู้บริโภคถึงการปฏิบัติสอดคล้อง

โดยสมัครใจและนำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้นในระยะยาว สมาคมฯ เรียกร้องให้ผู้ซื้อจำนวนมากขึ้นตระหนักถึงความพยายามในการปฏิบัติสอดคล้องตาม GLP

- GLP อาจจะยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง แต่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้ของผู้บริโภคถึงการปฏิบัติสอดคล้องตามมาตรฐานต่างๆ โดยสมัครใจและนำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้นในระยะยาว
- สหภาพยุโรปให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของแผนงาน GLP และกล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องหารือกับผู้ซื้อให้เห็นคล้อยด้วย
- คณะกรรมการอำนวยการฯ กล่าวชมเชยสมาคมอุตสาหกรรมทูน่าไทยและสมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย และเสนอให้กสร.และกระทรวงพาณิชย์กระตุ้นความสนใจจากผู้ซื้อให้มากขึ้น และนำ GLP ไปใช้ในภาคเศรษฐกิจอื่นๆ

วัตถุประสงค์ 4: บริการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือคนงานและเหยื่อของการละเมิดสิทธิแรงงาน

ดร. พงศ์จิตติ พงศ์ศิลาณี รองเลขาธิการสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) รายงานความคืบหน้าของการดำเนินงานของสรส. ในการจัดตั้งองค์กรแรงงานในชลบุรีและสงขลา เป้าหมายคือการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย จัดทำฐานข้อมูลในการจัดการกรณีต่างๆ และกำหนดตัวแทนคนงานในการจัดการข้อร้องเรียนของคนงาน ในช่วงเวลาดำเนินการระยะแรก มีการจัดประชุมองค์กรประชาสังคมในเดือนมกราคม พ.ศ 2560 เพื่อแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการดำเนิน โครงการและความช่วยเหลือที่จะมีให้กับคนงาน ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ 2560 สรส. จัดอบรมคนงานเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของตนเองและนโยบายรัฐที่ชลบุรี การอบรมครั้งที่สองมีขึ้นสำหรับองค์กรแรงงานข้ามชาติที่สงขลาในวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ 2560 โดยได้รับความสนับสนุนจากไอแอลโอ สหพันธ์แรงงานขนส่งระหว่างประเทศและสเตลล่า มาร์ิส ในระยะที่สอง ผู้นำคนงานต้องจัดตั้งเวทีนำเสนอความต้องการ/ข้อกังวลของตนเองเพื่อนำไปสู่การคุ้มครองสิทธิแรงงานที่ดีขึ้น

คุณสุภาวดี โชติกจัน ผู้ประสานงานโครงการของไอแอลโอ สรุปกิจกรรมโครงการของไอแอลโอดังนี้

- จัดตั้งศูนย์อภิบาลผู้เดินทางทะเลสามแห่งที่ชลบุรี ระยอง และปัตตานี รวมถึงการเพิ่มช่องทางเข้าถึงบริการต่างๆ ผ่านทางสหภาพแรงงานและองค์กรภาคประชาสังคม
- ลงนามในสัญญาเพิ่มเติมกับบริษัทไทย มสพ. มูลนิธิการศึกษาเพื่อการพัฒนา และอ็อกซ์แฟม
- จัดตั้งองค์กรแรงงานและสร้างความเข้มแข็งโดยผ่านทางสรส.
- จัดการประชุมไตรภาคีระดับจังหวัดหลายครั้งที่ชลบุรี พังงา สงขลา และภูเก็ต หารือเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในอุตสาหกรรมประมงและอาหารทะเล

- พัฒนาโครงการนำร่องผลักดันเรื่องการศึกษา

การหารือในที่ประชุม

- ศูนย์อภิบาลผู้เดินทางทะเลของสเตลลา มาริส ที่แสมสาร ชลบุรี ระยอง และปัตตานี เปิดบริการสำหรับคนงานประมง และจัดอบรมฝึกอาชีพให้กับภรรยาของคนงานประมงและดูแลเด็กให้กับครอบครัวแรงงานข้ามชาติ/ไทย
- มูลนิธิริษัทไทยเน้นงานบริการสุขภาพเป็นหลักและขณะนี้ทำงานกับเยาวชนแรงงานข้ามชาติผ่านทาง AAC โดยมีพื้นที่ดำเนินงานในจังหวัดสมุทรสาคร สุราษฎร์ธานี ปัตตานี ความช่วยเหลือที่ให้กับคนงานรวมถึงช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับค่าจ้างและการยึดเอกสารประจำตัว
- มสพ. จะจัดทำแนวทางสำหรับผู้ช่วยทนายในการส่งต่อกรณีร้องเรียน และจัดอบรมภาคประชาสังคมจากจังหวัดต่างๆ
- อ็อกซ์แฟมจะจัดกิจกรรมแรกในงานรณรงค์ Seafood Spike Campaign ในเดือนพฤศจิกายน 2560 โดยนำเสนอข้อดีของแรงงานข้ามชาติที่มีต่อสังคมไทย
- สหพันธ์แรงงานขนส่งระหว่างประเทศทำงานใกล้ชิดร่วมกับสเตลลา มาริส และสหพันธ์ฯ ในสงขลาในกิจกรรมลงพื้นที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรแรงงาน
- คณะกรรมการอำนวยการฯ ยกประเด็นเกี่ยวกับ โครงการ Triangle ถึงกรณีปัญหาจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข การคุ้มครองและเยียวยาอาจตกอยู่ในหน้าที่รับผิดชอบของเอ็นจีโอ แต่ควรมีการดำเนินการส่งต่อกรณีปัญหาให้กับหน่วยงานรัฐโดยทันที
- สหภาพยุโรปตั้งข้อสังเกตว่าจะต้องมีการแก้ไขปัญหาและปิดเคสต่างๆ และจำเป็นต้องมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างเอ็นจีโอและรัฐ

มติที่ประชุม: ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าการดำเนินโครงการภายใต้วัตถุประสงค์ทั้งสี่ข้อ

วาระ 3.2 ความคืบหน้าเกี่ยวกับหัวข้อการศึกษา (ไอแอลโอ)

คุณเจสัน จัดด์ เจ้าหน้าที่วิชาการอาวุโสของไอแอลโอ รายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับงานศึกษาตามแผน:

- การสำรวจวิจัยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการทำงานและความเป็นอยู่และรายงานฉบับสมบูรณ์ (กำหนดแล้วเสร็จ ตุลาคม 2560)

- การคุ้มครองค่าจ้างโดยอาศัยระบบการจ่ายค่าจ้างผ่านธนาคาร (กำหนดแล้วเสร็จ พฤศจิกายน 2560)
- ประสิทธิภาพของช่องทาง MOU และสถานะของตลาดแรงงาน (กำหนดแล้วเสร็จ พฤศจิกายน 2560)
- ผลของแนวปฏิบัติในการจัดซื้อของห่วงโซ่อุปทานระดับโลกที่มีต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้จัดหาสินค้าของไทยและสภาพการทำงาน (กำหนดแล้วเสร็จ ธันวาคม 2560)
- การศึกษาวิจัยข้อมูลตอนท้าย (End line) (เสนอ มีนาคม 2562)

คุณแคเนียล ลินด์เกรน ผู้ก่อตั้ง Rapid Asia นำเสนอข้อค้นพบหลักจากงานศึกษางานวิจัยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการทำงานและความเป็นอยู่ในภาคการประมง อาหารทะเลและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ที่ประชุมตั้งคำถามและแสดงความเห็นในหลายประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาพื้นฐาน ดังนี้

- มีข้อสังเกตว่าพบการหลอกลวง/การเหมาจ่ายค่าจ้าง และการละเมิดเกี่ยวกับค่าจ้าง แต่การศึกษาไม่พบความรุนแรงทางกายภาพเมื่อเทียบกับการบังคับใช้แรงงานในรูปแบบอื่น
- มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับกรอบเวลาของการศึกษาพื้นฐานเนื่องจากมีกฎกระทรวงหลายฉบับออกมาในช่วง 1-5 ปีที่ผ่านมา รวมถึงค่าธรรมเนียมในการจัดหางานที่เก็บจากประเทศต้นทาง การลงลายมือชื่อในสัญญาภาษาไทยและภาษาประเทศแม่ของแรงงาน การจ่ายค่าจ้างล่วงหน้า และชั่วโมงพัก ซึ่งยังต้องมีการถกเถียงกันต่อไป ไม่ใช่ในแง่ตัวเลข แต่เป็นการหาทางแก้ไขปัญหายังคงมีอยู่
- กรมประมงมีประเด็นว่าผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานแสดงชัดเจนว่าการอบรมและเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นมานั้นไม่ส่งผลต่อการปรับปรุงคุณภาพในภาคประมงและอาหารทะเล
- มีความเห็นว่าการศึกษาไม่ได้แยกประเภทคนงานประมงที่ทำงานบนเรือขนาด 30 ตันกรอสที่ต้องผ่านการตรวจที่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออกและสภาพการทำงานถูกติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นไปได้ว่ามีคนงานบนเรือขนาดต่ำกว่า 30 ตันกรอสรวมอยู่ในกลุ่มตัวอย่างด้วยและไม่ได้ลงลายมือชื่อในสัญญาจ้างและไม่ได้รับการอธิบายเกี่ยวกับสภาพการทำงานในสัญญา Rapidasia ซึ่งแจ้งว่ามีการสัมภาษณ์คนงานบนเรือขนาดต่ำกว่า 30 ตันกรอสและถามเกี่ยวกับความผิดปกติที่พบทั่วไปบนเรือขนาดเล็กและเรืออวนลากเดี่ยว มีการรายงานถึงกรณีการละเมิดหลายกรณี
- ไอแอลโออธิบายว่าตัวเลขต่างๆ ไม่ควรถูกถือว่าเป็นตัวเลขที่ถูกต้องตายตัว การเปรียบเทียบกับรายงานการประมงปี 2556 แสดงให้เห็นว่ามีพัฒนาการดีขึ้นในเรื่องการลงลายมือชื่อในสัญญาจ้างซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 6 เมื่อสี่ปีก่อนและเพิ่มเป็นร้อยละ 23 รายงานของไอแอลโอจะแล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม 2560

- ประธานร่วมย้ำความสำคัญของการปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานของผู้ตรวจในการตรวจหาการละเมิดสิทธิแรงงาน

มติที่ประชุม:

- ที่ประชุมรับทราบเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยข้อมูลพื้นฐาน
- ไอแอลโอจะส่งรายงานให้กับคณะกรรมการอำนวยการฯ เมื่อแล้วเสร็จ

วาระ 3.3 เห็นชอบกรอบการติดตามและประเมินผล (M&E)

คุณสุภาวดี โชติคุณา ผู้ประสานงานโครงการของไอแอลโอ รายงานสรุปเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณากรอบการติดตามและประเมินผลตลอดช่วงปีที่ผ่านมาภายในคณะกรรมการฯ คณะทำงานและการประชุมวิชาการว่าด้วยกรอบการติดตามและประเมินผล ตลอดจนการปรับแก้ตัวชี้วัดตามคำแนะนำ กรอบการติดตามและประเมินผลขณะนี้เสร็จสมบูรณ์พร้อมด้วยผลจากการศึกษาพื้นฐาน

มติที่ประชุม: ที่ประชุมเห็นชอบกับกรอบการติดตามและประเมินผล

วาระ 3.4 การเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์โครงการ

คุณชนนิกานต์ โภชนกิจ เจ้าหน้าที่โครงการ ผู้ของไอแอลโอ รายงานเกี่ยวกับสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีการจัดทำ ซึ่งประกอบด้วยเว็บไซต์ แผ่นพับ ขวดยน้ำและเสื่อยืด ที่ประชุมเสนอให้จัดทำสื่อเผยแพร่ข้อมูลในหลายภาษาสำหรับแรงงานข้ามชาติ

มติที่ประชุม: ที่ประชุมรับทราบเกี่ยวกับสื่อที่จัดทำเพื่อเผยแพร่โครงการ

วาระ 3.5 รายงานการเงินของโครงการ

คุณเจสัน จัดด์ เจ้าหน้าที่วิชาการอาวุโสของไอแอลโอ รายงานการเงินของโครงการ ดังนี้

- รายจ่ายทั้งหมดถึงปัจจุบัน: 1,049,159.31 เหรียญสหรัฐฯ; 888,673.94 ยูโร; 35,010,446.17 บาท
- รายจ่ายผูกพัน: 643,403.28 เหรียญสหรัฐฯ; 544,962.58 ยูโร; 21,470,367.45 บาท
- รวมรายจ่ายและรายจ่ายผูกพันทั้งหมด: 1,692,562.59 เหรียญสหรัฐฯ; 1,433,636.52 ยูโร; 56,480,813.62 บาท

- รวมรายจ่ายและรายจ่ายผูกพันทั้งหมดถึงปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 34.14 ของงบประมาณปี 2559 - 2562

มติที่ประชุม: ที่ประชุมรับทราบรายงานการเงินของโครงการ

วาระ 4.1 กำหนดวันประชุมคณะกรรมการอำนวยการฯ ครั้งถัดไป

การประชุมคณะกรรมการอำนวยการฯ ครั้งถัดไปจะมีขึ้นในปลายเดือนมกราคมหรือต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2561 โดยขึ้นอยู่กับตารางเวลาของปลัดกระทรวงคนใหม่

วาระ 5 กล่าวปิด

คุณมอริซิโอ บุษชี ผู้อำนวยการประจำประเทศของไอแอลโอ ได้รับเชิญให้แสดงความเห็น โดยได้กล่าวถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาการบังคับใช้แรงงานซึ่งเป็นหนทางที่สำคัญในการคุ้มครองสิทธิแรงงาน การให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยการบังคับใช้แรงงานและ C188 เป็นเรื่องจำเป็นต้องมีการผลักดันนับแต่มีการนำเสนอการวิเคราะห์ช่องว่างทางกฎหมาย และไอแอลโอรอคอยที่จะพิจารณาร่างกฎหมายการบังคับใช้แรงงานฉบับที่สอง ไอแอลโอตระหนักถึงความพยายามของกระทรวงในการฝึกอบรมผู้ตรวจแรงงานเพื่อระบุการละเมิดกฎหมายค่าจ้างและสิทธิแรงงานอื่นๆ ไอแอลโอส่งเสริมการอภิปรายแลกเปลี่ยนในสังคมเกี่ยวกับการคุ้มครองค่าจ้างเพื่อดูแลให้คนงานได้รับค่าจ้างตามสัญญา และมีการบังคับใช้ให้สอดคล้องกับกฎหมายระดับประเทศและตามมาตรฐานระหว่างประเทศ การประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งนี้เป็นครั้งที่ 5 โดยมีการเข้าร่วมจากหน่วยงานรัฐและสถาบันต่างๆ ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ไม่เหมือนใครในประเทศไทยในการทำให้มีการตัดสินใจอย่างเหมาะสม ประสบการณ์ของประเทศไทยในการจัดการปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงานในภาคการประมงได้ทำให้ประเด็นเหล่านี้กลายเป็นจุดอ้างอิงสำหรับภูมิภาคนี้ คณะประศาสน์การของไอแอลโอเป็นผู้ตัดสินใจหลักในการนำเสนองานตัวอย่างและทำให้งานในประเทศไทยเป็นที่รู้จัก

ประธานร่วมจากสหภาพยุโรปสรุปประเด็นหารือสำคัญและมติที่ประชุม และปิดการประชุม